

Seto Kongressi Vanõbidõ Kogo kuuholõk nr. 1

31.01.2010

Verska Tsukõlusmajah

Kell 13.30-15.30

Kohalõ olli' tulnu': Saarõ Vello, Nurmõotsa Sulo, Matvei Arvi, Toomõsaar Triin, Hüdsi Silver, Lõvi Vello, Jüriöö Vello, Sarvõ Õiõ, Hirno Inge.

Kutsut külälisõ': Valgu Heiki, Lillagu Anti

Kõnõldas:

1. SKVK 2010. aastaga tüüplaan, kintäminõ – V.Lõvi
2. Seto Instituut – H.Valk, Anti Lillak
3. Seto keele kasutamisõst. Õ.Sarv
4. Setomaa kultuuriprogrammi SKVK esindäja valiminõ
5. Kotusõ pääl päähä halgahunu' mõttõ'

1. Kintedi 2010. aastaga kokkosaamisõ päävä' (21.03., 18.04., 26.09., 28.11.), ku vaia, sis taldas vaehtõpääl ka kokko. Vanõbidõ Kogo kõrraldas päänitsa aigu kolmõpäävädse Seto Suvõülikooli Saatsõrinnah, Saatsõ muusiumih. Naatas otsma oppaji, lektorõ. Sõit, majutus, süük om osavõtja uma rahakoti päält. Vanõbidõ Kogo tõõnõ s'ooaastaga suund om tüükotussidõ tegeminõ, nuuri Setomaalõ saamisõ ja siiä' jäämisõ plaan.

2. Seto Instituudi mõttõst ja paanõst and ülevaatõ Valgu Heiki. Ütehkuuh arotõh löüti, õt kõgõ parem instituudi tegemisõ vorm om parhilla' mtü ja tuu tetäs lähebäl aol ar'.

Kultuuriministeriumi man Setomaa kultuuriprogrammi om sisse kirotõt instituudi alostajalõ säitsme kuu palk, õt tä saasi' naada' tegutsõmma ja nii rahha ku tüütegijit mano otsma.

3. Seto kiil.

Seto kiil om olnu' kõnõlõmisõ kiil, a mi olõ joudnu' aigu, ku om vaia nii keele opmisõ ku ka alalõhoitmisõ jaost kiilt kirja panda'. Mi taha-ai nulki kiilt ar' häötä', ütsetsagamatsõlt kõiki kõnõlõmma panda', võisi' jäiä' alalõ mitutmuudu kõnõlõminõ. Kirä' nii veid'o' märk, ku võimali, õt arvu saia', midä tahetas üldä'. Pall'o tüllü om

tennū' ja tege viil edespidigi kattõ muudu mitmusõ märkminõ (' q).
Vanõbidõ Kogo arvaminõ, õt võisi' olla' – ' (üleväh koma).

Andas vällä raamatit, aabitsat, kirotõdas jutta, näütemänga, viiäs kuulõ, meil om näid õnnõ kol', sisse seto keele, umakultuuri oppamist. Kiä' omma' õigõ' inõmisõ' tuud tegemä? Kas mii' eis' mõista-ai' tuud tetä', õt mi pia naabrit tuu jaos pallõmma, appi võtma? Kas tuu om õigõ ku võrokõsõ' kirotasõ' setokõisilõ jutta, kas mi nii opi õks seto kiilt? Vanõbidõ Kogo arvaminõ oll, õt mi saa ja pia saama eis' hakkamma.

Eesti kiräkiil tunsta-ai' mii' umma sõnna – seto, tuu parandadas nii kui eesti keele õigõkirä reegli' ette nägevä', muudõtas ar' – setu.

Vanõbidõ Kogo ettepanõ', õt eesti kiräkeeleh võisi' olla' lubat mõlõba' sõnavormi' nii seto ku ka' setu. Kiri tetä' sätse ettepanõkiga Eesti Keele Instituudilõ.

4. Setomaa kultuuriprogrammi nõvvokokko esindäjä hääletäminõ
Valitus sai Matvei Arvi

5. Kotusõ pääl päähä halgahunu' mõttõ'

Vanõbidõ Kogo Tarto rahu pääväl midägi eis' kõrralda-ai', Tartoh ja Talinah omma' kokkosaamisõ' ja kõnõlõmistarõ' jo vällä hõigat, läämi' sinnä'.

Viisaa' Vinne poolõ pääle, tiidmist vahtsõst süsteemist om veid'o. Kuis Põltsamaa vai tõisi liinu laulunaase' saasi' kultuurivahetusõ kõrrah tasuta aastagaist viisat? Kas näile om vaia aastagaist? Pias täpselt küüsümä võimaluisi, õt mi mõistasi' inõmisilõ ülda' ku küüsütäs.

Kirotaja Sarvõ Õiõ

Lisa

Aolehte läts sääne kuuholõkist kokkovõtõh:

31. jaanuaril sai Seto Kongressi Vanõbidõ kogo kokko Verska Tsukõlusmajah.

Kolmõtõistkümnest Vanõbidõ Kogo liikmõst oll kohal ütesä. Kõnõldi Seto Instituudist, seto keelest ja valiti Setomaa programmi nõvokokko inõminõ. Kuuholõkilõ oll kutsut Seto Instutuudist kõnõlõmma Valgu Heiki ja Lillagu Anti. Kultuuriministerium om instituudi mõttõ hüäs kitnü' läbi Setomaa kultuuriprogrammi ja alostusõs om säääl kinni pant üte inõmisõ säitsme kuu palgaraha ja ts' uut majanduskulusidõ pääle. Tuu alostaja ja instituudi tüülepanajas om andu' nõusolõki Lillagu Anti, kiä om imä puult seto verd nuurmiis, tä om lõpõtanu' Tarto ülikooli man arheologia. Instituut nakas olõma Setomaal ja tegelemmä nii tiidüstüü poolõga, a ka' õgal puul müüdä ilma lajah olõvidõ seto-teemalisi kirotuisi ja raamatidõ ja filme ja kõgõ säntse ütte kokko andmidõ kogomisõga. Nakas konverentse ja seminaarõ kõrraldamma, raamatit vällä andma, nõvvo jagama ja juhatamma seto uurjidõ mano. Üts kindla tsiht om seto nuuri tuuminõ uma kultuuri uurmisõ ja hoitmisõ mano ja Setomaa ja seto kultuuri laep tutvustaminõ. Vanõbidõ Kogo arvas, õt instituudi piäs lähebäl aol ar' tegemä mittetulundusliku ütisüse (mtü) vormih.

Tõõnõ teema oll seto kiil. Vanõbidõ Kogo otsus om, seto kiilt piäs oppamma ja raamatit, aabitsat ja näütemänga kirotamma ja kuulõga umakultuuri oppamist kokko lepmä seto' eis'. Vanõbidõ Kogo tege kirä Eesti Keele Instituudi direktorilõ, õt anda' sõna seto ja setu kasutaminõ eesti kiräkeeleh vabas ja õt tetäsi' vastav muutatus ka eesti keele õigõhe kirotamisõ sõnaraamatohe.

Setomaa kultuuriprogrammi nõvvõkokko valti Vanõbidõ Kogo puult Matvei Arvi.